

Nr 52.

Ankom till riksdagens kansli den 19 maj 1922 kl. 2 e. m.

*Utlåtande, i anledning av vissa framställningar rörande tilläggs-
pensioner.*

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar, avseende beviljandet av tilläggs-pensioner till vissa pensionärer.

*Ang. tilläggs-
pension åt
förre murare-
förmannen
S. J. Qvist.*

1:o) I en inom andra kammaren av herr *Magnusson* i Skövde väckt motion, nr 24, har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja f. d. murareförmannen vid Karlsborgs fästning *Sven Johan Qvist* ett tillägg till förut beviljade pension av 300 kronor, sålundå en sammanlagd årlig pension av 600 kronor från och med innevarande år».

Beträffande motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Av handlingarna i ärendet framgår, att *Qvist*, som är född den 14 september 1851 och under 32 år varit anställd vid Karlsborgs fästningsbyggnad, genom beslut av 1904 års riksdag jämte tre andra arbetare därstädes tillerkänts en årlig pension av 300 kronor att under hans återstående livstid utgå från allmänna indragningsstaten. Av den då förebragta utredningen framgick, att *Qvist* på grund av ett olycksfall i tjänsten och sjuklighet fått sin arbetsförmåga i högst betydlig grad nedsatt. Denna pension synes emellertid närmast hava haft karaktären av ett understöd, som ansågs böra lämnas honom efter långvarig och trogen tjänst. Av nu tillgängliga handlingar fram-

går, att Qvist vid ej mindre än två särskilda tillfällen genom olycksfall i arbetet ådragit sig allvarliga skador, vilka, enligt vad ett nyligen utfärdat läkarbetyg utvisar, gjort honom oförmögen att i nämnvärd mån genom arbete bidra till sitt uppehälle. Under sådana förhållanden har utskottet i betraktande jämväl av hans höga ålder ansett billigheten påkalla en förhöjning av understödet. Med hänsyn till det pensionstillägg jämte dyrtidstillägg därå, som torde tillkomma Qvist, därest Kungl. Maj:ts genom proposition nr 125 i sådant hänseende framställda förslag vinner riksdagens bifall, har denna förhöjning likväl ansetts böra begränsas till 150 kronor årligen. Det sålunda förhöjda understödet torde böra från och med innevarande år utgå från allmänna indragningsstaten.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 24, må medgiva, att förre murareförmannen vid Karlsborgs fästningsbyggnad Sven Johan Johannesson Qvist, Karlsborg, må utöver honom av 1904 års riksdag beviljad pension till belopp av 300 kronor, från och med den 1 januari 1922 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ytterligare etthundrafemtio kronor.

2:o) I en inom andra kammaren under nr 85 väckt motion har herr Leo hemställt, »att riksdagen må medgiva, att f. soldaten *Sven Peter Karlsson Holm* å Guddarp i Berga socken av Kronobergs län måtte från och med ingången av innevarande år under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att densamma jämte Holm tillkommande understöd från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till fyrahundra (400) kronor.»

*Ang. pension
åt förre sol-
daten S. P.
Karlsson
Holm.*

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Holm, vilken är född den 23 december 1865 och tjänat såsom soldat vid Kronobergs regemente under tiden 9 mars 1889—13 september 1910, då han erhållit avsked på grund av sjukdom (blodåderbräck i båda benen), som han enligt krigsrättsutslag sistnämnda dag sannolikt ådragit sig vid fältmarsch år 1890, genom beslut av 1914 års senare riksdag från och med ingången av sistnämnda år kommit

Utskottet.

i åtnjutande av en årlig pension till så stort belopp, att densamma jämte honom tillkommande understöd från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till 200 kronor.

Därest det av Kungl. Maj:t i proposition nr 125 till innevarande års riksdag framlagda och av utskottet i utlåtande nr 48 tillstyrkta förslaget rörande pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer vinner riksdagens bifall, kommer Holm att å den del av det sammanlagda understödet, 127 kronor, som icke utgör underhåll från krigsmanshuskassan, erhålla pensionstillägg med samma belopp eller 127 kronor, vartill kommer dyrtidstillägg å pensionstillägget. Med erinran härom och då några särskilda omständigheter av beskaffenhet att böra föranleda en förhöjning av det utav 1914 års tidigare riksdag beviljade understödet icke blivit anförda, har utskottet funnit sig böra avstyrka bifall till motionen.

Utskottet hemställer sålunda,

att förevarande motion II: 85 icke må av riksdagen bifallas.

Ang. tilläggs-
pension åt
f. d. folkskol-
läraren Nils
Eriksson.

3:o) I en inom första kammaren av herr *Nils Anton Nilsson* väckt motion, nr 57, har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja pensionerade folkskolläraren *Nils Eriksson* i Trälleborg en ökning av hans årliga pension från 1,800 kronor till 2,250 kronor eller med 450 kronor eller det belopp riksdagen eljest kan finna lämpligt.»

Till stöd för detta yrkande har anförts, bland annat, att Eriksson, därest han, i enlighet med gjord framställning, efter år 1915 uppnådd pensionsålder erhållit tillstånd att under några år kvarstå i sin folkskolläraryrke, skulle hava blivit berättigad till den högre pension å 2,250 kronor årligen, som nu av motionären föreslagits.

Beträffande motiveringen i övrigt liksom i fråga om vid motionen fogade bilagor får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Enligt införskaffade upplysningar erhöi Eriksson, som med utgången av år 1915 avgick från sin folkskolläraryrke, från och med ingången av år 1916 pension från folkskollärarnas pensionsinrättning med ett årligt belopp av 1,013 kronor. Sedermera har detta belopp i enlighet med föreskrift i mom. 2 av övergångsstadgandena till Kap. IV av reglementet för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. den 31 december 1919 — enligt vilken föreskrift pensionen för den, som före den 1 januari

1919 förklarats berättigad till pension från förenämnda pensionsinrättning, skall för tiden efter 1920 års ingång höjas med ett belopp, som med 300 kronor överstiger hälften av pensionens förutvarande belopp, dock att sålunda förhöjd pension icke må överstiga 1,800 kronor — från och med år 1920 höjts till det sålunda stadgade maximibeloppet eller 1,800 kronor årligen, å vilket belopp dyrtidstillägg utgår. Under sådana förhållanden har utskottet icke funnit skäl föreligga att föreslå en förhöjning av den Eriksson tillkommande pensionen.

Utskottet hemställer sålunda,

att förevarande motion I:57 icke må av riksdagen bifallas.

4:o) I en inom andra kammaren av herr *Karlsson* i Vadstena väckt *Ang. tilläggs-* motion, nr 54, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att förre vakt- *pension åt* mästaren vid Uppsala landsarkiv, *förre vakt-* *mästaren G.* *A. Brodén.* *Ang. tilläggs-* *pension åt* *förre vakt-* *mästaren G.* *A. Brodén.* måtte från och med den 1 januari 1922 tillerkännas en tilläggs pension av 300 kronor per år.»

Till stöd för yrkandet anföres i motionen:

»Förre vaktmästaren vid landsarkivet i Uppsala, Gustav Alfred Brodén vilken tidigare varit anställd som köksdräng vid Vadstena hospital från den 4 juni 1892 till och med den 10 maj 1895, se bil. 2, dels som extra vaktmästare vid landsarkivet i Vadstena från den 6 december 1899 till och med den 31 maj 1903, se bil. 3, anställdes som ordinarie vaktmästare vid landsarkivet i Uppsala den 1 juni 1903, se bil. 4, måste på grund av sjukdom, svårartad lungrot, begära avsked från sin befattning vid arkivet från och med den 1 april 1920, och erhöll han vid sitt avsked avkortad pension, utgående med 900 kronor per år.

Som emellertid Brodén på grund av sin sjukdom är urståndsatt att med något som helst arbete bidra till sitt uppehälle utöver den pension, som han erhåller av staten, och därtill kommer att hans hustru sedan flera år varit, och allt fortfarande är, på grund av sjukdom, oförmögen att sköta hemmet, se bilagor 5, 6 och 7, och då Brodén, därest inte sjukdomen nedbrutit honom, ännu under flera år kunnat med sitt arbete försörja sig, då han dessutom med säkerhet ådragit sig sjukdomen under sin tjänstgöring vid arkivet, är det enligt mitt förmenande en gärd av rättvisa, därest riksdagen tillerkänner honom en tilläggs pension av 300 kronor per år.

Hans sammanlagda tjänstetid vid statens verk utgör 23 år och 3 månader, från vilken de bästa vitsord föreligga, och han är nu något över 50 år gammal, se befogad avskrift av åldersbetyg, bil. 1.»

Beträffande de vid motionen fogade bilagorna får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Brodén, efter att i något mer än 23 år hava varit i statens tjänst, med utgången av mars månad 1920 nödgats avgå från sin tjänst på grund av stadgandet i 6 § c) av civila pensionslagen om skyldighet till avgång för befattningshavare, som, efter att under fem på varandra följande år i följd av sjukdom varit ur stånd att tjänstgöra, finnes vara för framtiden till tjänstgöring oförmögen. Vid avgången tillerkändes han i enlighet med bestämmelserna i nämnda lag avkortad pension å 900 kronor, motsvarande 75 procent av det för honom gällande pensionsunderlaget 1,200 kronor. Uti en i juli månad 1920 ingiven ansökan anhöll Brodén hos Kungl. Maj:t att komma i åtnjutande av tilläggs-pension. I ett över ansökningen den 17 september 1920 avgivet utlåtande framhöll statskontoret, att det väl icke kunde förnekas, att det Brodén lagligen tillerkända pensionsbeloppet i och för sig vore alldeles otillräckligt under de omständigheter, som i detta fall förelåge; men under nuvarande förhållanden komme till detta belopp ett icke obetydligt dyrtidstillägg. Inberäknat sådant tillägg enligt de år 1920 gällande grunder uppginge sökandens pensionsförmån till något mer än 2,200 kronor för år räknat. På grund härav och då statskontoret med hänsyn till konsekvenserna funne det betänkligt att i ett fall sådant som det föreliggande bereda någon pensionsförmån utöver vad i sådant avseende författningens utginge, ansåge sig statskontoret icke kunna tillstyrka bifall till ansökningen. Densamma blev ock genom Kungl. Maj:ts beslut den 31 december 1920 avslagen.

I likhet med statskontoret finner utskottet beviljandet av tilläggs-pension i förevarande fall innebära betänkliga konsekvenser. På grund härav har utskottet ansett sig böra avstyrka bifall till motionen.

Utskottet hemställer sålunda,

att förevarande motion II:54 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 maj 1922.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.